ONTMOETEN · ONTDEKKEN · ONDERZOEKEN

De Hoeksche School

VERZUIMPROTOCOL PRIMAIR ONDERWIJS

Versie januari 2025

Inhoudsopgave

1. Doel 3

2. Leerplicht 3

3. Soorten verzuim 3

3.1 Geoorloofd schoolverzuim 3

3.2 Ongeoorloofd schoolverzuim 5

4. Aanpak Schoolverzuim 6

4.1 Absoluut verzuim voorkomen: Kinderen die leerplichtig zijn dienen ingeschreven te zijn op een school 6

4.2 Verzuim voorkomen: aandacht voor verzuimbeleid op school 7

4.3 Verzuim registreren 7

4.4 Analyseren en melden 8

Bijlage: Keuzehulp verzuimsoorten 11

1. Doel

Het doel van het verzuimprotocol is door middel van samenwerking en een eenduidige en heldere werkwijze het verzuim goed in beeld te krijgen, te voorkomen en te bestrijden zodat zoveel mogelijk leerlingen van de gemeente Hoeksche Waard een voor hen hoogst haalbaar diploma, en in ieder geval een startkwalificatie, behalen. Dit verzuimprotocol biedt hiermee een aanpak passend bij de doorbraak aanpak thuiszitters.

In het verzuimprotocol is duidelijk beschreven wat de verantwoordelijkheden en taken van de school, het samenwerkingsverband en de gemeente zijn om verzuim te signaleren, te voorkomen en te bestrijden. Het is een ondersteunende en praktische handreiking om het verzuimbeleid uit te voeren. Het schept duidelijkheid naar scholen, ouders/verzorgers en leerplichtambtenaren omtrent regels, afspraken en taken.

De doorbraakrichtlijn voor de Hoeksche Waard gaat hierover: "Hef het verschil tussen geoorloofd en ongeoorloofd verzuim op. Alle verzuim is ongewenst. Alle vormen van verzuim vragen om onmiddellijke en doelgerichte aandacht en actie." De kracht om door te zetten, Dullaert en Gedragswerk 2019.

2. Leerplicht

Alle kinderen die in Nederland wonen of langere tijd verblijven, hebben de plicht naar school te gaan. Kinderen zijn leerplichtig op de eerste dag van de maand, die volgt op de maand waarin een kind 5 jaar is geworden. De volledige leerplicht duurt tot en met het schooljaar waarin de jongere zestien jaar wordt (een schooljaar loopt van 1 augustus tot en met 31 juli).

3. Soorten verzuim

In dit hoofdstuk wordt het schoolverzuim verder uitgelegd. De specifieke artikelen zijn in de Leerplichtwet (lpw) te vinden. Een adequate aanpak begint met een goede registratie, tijdige signalering en melding van verzuim door de scholen. In de lpw wordt onderscheid gemaakt tussen geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim.

3.1 Geoorloofd schoolverzuim

Geoorloofd schoolverzuim, conform artikel 11 van de leerplichtwet, houdt verzuim met een geldige reden in. Een geldige reden kan zijn ziekte of vrijstelling van schoolbezoek. Vrijstelling kan worden verleend door de directeur of de leerplichtambtenaar. Van geoorloofd verzuim is sprake wanneer:

a. de school is gesloten of het onderwijs is geschorst, bijvoorbeeld in geval van sluiting van de school door de gemeente;
b. bij of op grond van algemeen verbindende voorschriften het bezoeken van de school is verboden, bijvoorbeeld in geval van uitvoering van de Infectieziekte wet;
c. de jongere bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school is ontzegd;
d. de jongere wegens ziekte verhinderd is de school te bezoeken;
e. de jongere wegens vervulling van plichten voortvloeiende uit godsdienst of levensovertuiging verhinderd is de school te bezoeken;
f. de jongere vanwege de specifieke aard van het beroep van één van de ouders/verzorgers slechts buiten de schoolvakanties met hen op vakantie kan gaan;
g. de jongere door andere gewichtige omstandigheden verhinderd is de school te bezoeken.

Ad d

Een beroep op vrijstelling wegens ziekte van de jongere kan slechts worden gedaan, indien daarvan binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering aan de school kennis is gegeven, zo mogelijk met opgave van de aard van de ziekte.

Ad e
Een beroep op vrijstelling wegens vervulling van plichten voortvloeiende uit godsdienst of levensovertuiging kan slechts worden gedaan, indien daarvan uiterlijk twee dagen voor de verhindering aan school kennis is gegeven.

Ad f
Vakantieverlof wordt alleen dan verleend, wanneer wegens de specifieke aard van het beroep van één van de ouders het slechts mogelijk is buiten de schoolvakanties op vakantie te gaan. De lpw stelt in dit verband nadrukkelijk dat dit niet om een tweede vakantie gaat.
Bij het begrip “specifieke aard van het beroep” dient met name te worden gedacht aan seizoensgebonden werkzaamheden, resp. werkzaamheden in bedrijfstakken die een piekdrukte kennen, waardoor het voor het gezin feitelijk onmogelijk is om in die periode een vakantie op te nemen. Het moet redelijkerwijs voorzien zijn (en/of worden aangetoond) dat een vakantie in de schoolvakanties tot onoverkomelijke bedrijfseconomische problemen zal leiden. Slechts het gegeven dat gedurende de schoolvakanties een belangrijk deel van de omzet wordt behaald is onvoldoende.

In zijn algemeenheid geldt dat eventueel te verlenen vakantieverlof:
* slechts één keer per schooljaar mag worden verleend;
* nooit een langere periode mag betreffen dan maximaal 10 schooldagen per schooljaar (nadat bijvoorbeeld één keer verlof is verleend voor 5 dagen mag datzelfde schooljaar derhalve geen verlof meer worden verleend!);
* niet mag plaatsvinden tijdens de eerste twee weken van het nieuwe schooljaar.

De directie van de school deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de ouders, registreert het verleende vakantieverlof en geeft een overzicht van het verleende vakantieverlof door aan de inspectie.

Ad g

- Gewichtige omstandigheden – tot en met 10 dagen per schooljaar:
  Een aanvraag op grond van artikel 11g van de Leerplichtwet om vrijstelling van de verplichting tot geregeld schoolbezoek wegens “gewichtige omstandigheden” moet, wanneer het gaat om 10 of minder schooldagen per schooljaar, vooraf of uiterlijk binnen twee dagen na ontstaan van de verhindering schriftelijk aan de directie van de school worden voorgelegd. Deze deelt haar beslissing schriftelijk aan de ouders mee, registreert het verleende verlof en geeft een overzicht van het verleende verlof door aan de inspectie.

  Wanneer de aanvraag voor meer dan 10 dagen (aanvragen minder dan 10 dagen worden rechtstreeks bij school ingediend) bij de leerplichtambtenaar wordt ingediend, bevestigt de ambtenaar de ontvangst van een aanvraag binnen twee werkdagen. Een afschrift van de brief aan de ouders wordt aan de betreffende directeur van de school gezonden. Indien de periode tussen de ontvangst van de aanvraag en de aanvang van het gevraagde verlof korter is dan de termijn die redelijkerwijs nodig is om tot een besluit te komen, deelt de ambtenaar dit bij de ontvangstbevestiging aan de aanvrager mee en wijst hij de aanvrager op de mogelijkheid dat de aanvrager de wet overtreedt indien de aanvraag niet of niet geheel wordt gehonoreerd.

Onder gewichtige omstandigheden wordt verstaan, omstandigheden die buiten de wil van de leerling of ouders zijn gelegen.

In voorkomende gevallen kan extra verlof worden gegeven voor de hierna genoemde periode:

- Voor verhuizing: maximaal 1 schooldag;
- Voor het voldoen aan wettelijke verplichtingen, voor zover dit niet buiten de lesuren kan geschieden: geen maximale termijn;
- Voor het bijwonen van het huwelijk van bloed- of aanverwant tot en met de 3e graad: in Nederland maximaal 1-2 schooldagen. Soort bewijs: trouwkaart (indien twijfelachtig kopie trouwakte);
- Voor het bijwonen van het huwelijk van bloed- of aanverwant tot en met de 3e graad: in het buitenland maximaal 5 schooldagen. Soort bewijs: trouwkaart (indien twijfelachtig kopie trouwakte);
- Bij ernstige levensbedreigende ziekte zonder uitzicht op herstel van bloed- of aanverwant tot en met de 3e graad: maximaal 10 schooldagen. Soort bewijs: doktersverklaring waar ernstige ziekte uit blijkt;
- Bij overlijden van bloed- of aanverwant: Soort bewijs: rouwkaart (indien twijfelachtig akte van overlijden)
  In de 1e graad maximaal 5 schooldagen;

In de 2e graad maximaal 2 schooldagen;
In de 3e en 4e graad maximaal 1 schooldag;
In het buitenland: 1e t/m 4e graad maximaal 5 schooldagen;

- Bij 25-, 40- of 50-jarig ambtsjubileum en het 12½-, 25-, 40-, 50- en 60-jarig huwelijksjubileum van ouder(s)/verzorger(s) of grootouders: maximaal 1 schooldag;
- Voor andere naar het oordeel van de directeuren/leerplichtambtenaren gewichtige omstandigheden: geen maximale termijn vastgesteld.

- Gewichtige omstandigheden – meer dan 10 dagen per schooljaar:
  Een aanvraag wegens “gewichtige omstandigheden” om vrijstelling van de verplichting tot geregeld schoolbezoek voor meer dan 10 schooldagen per schooljaar moet op grond van de Leerplichtwet door de directie aan de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling(en) worden voorgelegd. De leerplichtambtenaar beslist in overleg met de directie en deelt de beslissing schriftelijk mee aan de ouders. Hiervoor geldt dat een vaste termijn voor ontvangst en beslissing niet kan worden genoemd, omdat zich gevallen (andere gewichtige omstandigheden) kunnen voordoen waarbij een zeer snel besluit redelijkerwijs gevergd mag worden. Anderzijds, wanneer zo’n grote spoed zich niet voordoet, moet de ambtenaar ook een redelijke termijn kunnen nemen om tot een weloverwogen besluit te komen. Volgens de algemene wet bestuursrecht is een redelijke termijn 8 weken. Als die tijd er niet zou zijn, en de betrokkenen zouden vertrekken voordat het besluit is genomen, dan moet de aanvraag wel verder behandeld worden, maar dient aan de ouders duidelijk gemaakt te worden dat de consequenties voor hun rekening zijn.

3.2 Ongeoorloofd schoolverzuim

Ongeoorloofd schoolverzuim houdt verzuim in zonder geldige reden. Hierbij worden twee soorten verzuim onderscheiden: absoluut en relatief verzuim.

1. Absoluut verzuim: van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige leerling niet bij een school of onderwijsinstelling staat ingeschreven.

   Ouders/verzorgers zijn verplicht hun leerplichtig kind op een onderwijsinstelling in te schrijven en te zorgen dat het kind regelmatig de school bezoekt (lpw, art.2). Bij uitschrijving van de leerling geldt dat de school de leerling pas mag uitschrijven, nadat elders de inschrijving schriftelijk is geregeld (lpw, art. 10).

2. Relatief verzuim: van relatief verzuim is sprake als een leerling wel staat ingeschreven op een school, maar zonder geldige reden afwezig is op de les. Relatief verzuim moet gemeld worden als:
   - De jongere in vier aaneengesloten weken 16 klokuur verzuimt
   - De jongere te laat op school of in de les verschijnt.

3. Luxe verzuim: Van luxe verzuim is sprake wanneer een leerling zonder toestemming verzuimt vanwege familiebezoek of extra vakantie (veelal één of twee dagen voor de start van een reguliere schoolvakantie). Deze vorm van verzuim moet altijd worden gemeld door de school. Scholen moeten dit digitaal melden aan Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Deze melding komt terecht bij de leerplichtambtenaar.

4. Signaal verzuim: Van signaalverzuim is sprake wanneer het verzuim een symptoom is van een onderliggende problematiek. De leerling kan niet goed meer op school functioneren. Hiervan is sprake als het verzuim een signaal is voor problemen als:

   - Leerproblemen, leerstoornissen;
   - Sociaal-emotionele problemen of stoornissen;
   - (ernstige) gedragsproblemen of stoornissen;
   - Gezondheidsproblemen (fysiek en psychisch/psychiatrisch).

   De school dient de leerplichtambtenaar op de hoogte te brengen van (vermoedelijke) achterliggende problemen.

4. Aanpak Schoolverzuim

In het vorige hoofdstuk zijn de verschillende soorten verzuim aan bod gekomen. Het soort verzuim bepaalt namelijk de aanpak. Dit hoofdstuk gaat in op de aanpak van het verzuim.

4.1 Absoluut verzuim voorkomen: Kinderen die leerplichtig zijn dienen ingeschreven te zijn op een school

De Leerplichtwet legt aan scholen de verplichting op in- en uitschrijvingen van leerlingen te registreren; dit is gekoppeld aan DUO.

Actie school:
School checkt regelmatig en in ieder geval voor 1 februari van het schooljaar of de aantallen uit ParnasSys gelijk zijn aan de aantallen op het Dashboard OSB. Volg de onderstaande stappen om de waarden die in het Dashboard OSB worden getoond op te zoeken in ParnasSys: **Totaal aantal leerlingen met een reguliere inschrijving** • Ga naar het tabblad *Leerling.* • Vink bovenaan *Uitgebreid zoeken* aan. • Stel als peildatum 01-02-20..(schooljaar) in. • Kies bij *Inschrijvingstype* voor *Reguliere inschrijving*. • ParnasSys toont vervolgens alle leerlingen met een reguliere inschrijving. Links boven de lijst zie je het totaal aantal leerlingen in de lijst. Je wilt dat dit getal overeenkomt met het aantal bekende inschrijvingen/leerlingen bij DUO. **NOAT-/CUMI-leerlingen** • *School > ROD > Leerlingaantallen.* • Kies bovenaan het huidige schooljaar en teldatum 1 februari van dat schooljaar.

- Klik op *Zoeken.*
- In de kolom *NNCA* worden alle leerlingen getoond voor wie in ParnasSys de NOAT-/CUMI-velden zijn gevuld.
- Klik door op het aantal in deze kolom, zodat je kunt zien om welke leerlingen het gaat.

4.2 Verzuim voorkomen: aandacht voor verzuimbeleid op school

Om schoolverzuim tegen te gaan is het belangrijk bij de kern te beginnen. De kern zijn de kinderen en de ouders/verzorgers. Alleen al weten dat er een verzuimbeleid aanwezig is binnen de school kan een preventieve werking hebben. Het is daarom van groot belang dat scholen zorgen voor een aanwezigheids- en verzuimbeleid en dit onder de aandacht brengen van ouders/wettelijk vertegenwoordigers en leerlingen.

Verantwoordelijkheid school	**Verantwoordelijkheid leerplicht gemeente**
- Iedere school zorgt voor een aanwezigheids- en verzuimbeleid. - School informeert ouders/wettelijk vertegenwoordigers en leerlingen (in ieder geval jaarlijks aan het begin van het schooljaar of via de schoolgids) over het verzuimbeleid van de school (aanwezigheids- en verzuimbeleid).	De leerplichtambtenaar kan aan directeuren gevraagd en ongevraagd een advies geven omtrent het te voeren beleid, wijze van registreren en het doen van kennisgevingen met het oog op het bevorderen van een effectief verzuimbestrijdingsbeleid en de rechtsgelijkheid.

In het kader van preventie en handhaving kan er verzuimcontrole voor de reguliere schoolvakanties ingezet worden.

Actie school:
- School neemt de afspraken rondom verzuim op in de schoolgids en verwijst hierbij naar het verzuimprotocol. - School communiceert jaarlijks aan het begin van het schooljaar de afspraken rondom verzuim met ouders. - School communiceert duidelijk naar ouders wat eronder te laat komen verstaan wordt. Niet aanwezig wanneer de lestijd aanvangt is te laat.

4.3 Verzuim registreren

De school is de eerste die het verzuim kan waarnemen. Hierbij is het cruciaal om door middel van een goed bijgehouden administratie inzicht in verzuimgedrag te verkrijgen qua frequentie, reden en resultaat. Op deze manier wordt inzichtelijk welke leerlingen, hoe vaak en waarom verzuimen. Dit inzicht is nodig voor het terugdringen van verzuim, het voorkomen van thuiszitten en voortijdig schoolverlaten. Scholen laten daarnaast zien dat ze de Leerplichtwet naleven. Een adequate verzuimregistratie maakt daaropvolgend gedegen en snelle actie mogelijk.

Verantwoordelijkheid school	**Verantwoordelijkheid leerplicht gemeente**
- Elke school draagt zorg voor een adequate verzuimregistratie; - elke school draagt zorg voor adequate melding bij DUO; - elk jaar stelt de school een jaaroverzicht van het verzuim op en stuurt het naar het ministerie van OCW (lpw. Art. 25 lid 3).	- In de Leerplichtwet is vastgelegd dat de leerplichtambtenaar ieder jaar de verzuimregistratie van de school controleert (lpw art. 18 lid 3); - de leerplichtambtenaar kan aan directeuren gevraagd en ongevraagd een advies geven omtrent de wijze van registreren.

Meldplicht bij afwezigheid
Ouders/verzorgers zijn verplicht de afwezigheid van hun kind tijdig te melden. De afwezigheid dient vóór 08:30 uur gemeld te worden bij de school. Dit kan telefonisch, via e-mail of een ander communicatiemiddel dat de school gebruikt……school geeft gewenste communicatiemiddel aan
Ouders/verzorgers moeten de reden van de afwezigheid duidelijk vermelden (bijvoorbeeld ziekte, medische afspraak, familieomstandigheden).
Bij langdurige afwezigheid (meer dan 1 dag) dient de duur van de afwezigheid, voor zover mogelijk, te worden aangegeven.

Actie school:

- School registreert afwezigheid en te laat komen van leerlingen dagelijks in Parnassys volgens de onderstaande categorieën:

Naam	Afkorting	Geoorloofd ja/nee
Ziek	ZIEK	Ja
(tand)arts	MED	Ja
Geoorloofd afwezig	GAF	Ja
Te laat	LAAT	Nee
Ongeoorloofd afwezig	ONG	Nee
Schorsing	SCH	Ja

- Indien een bericht van de ouders/verzorgers ontbreekt, neemt de school contact op met de ouders/verzorgers voor verdere informatie.
- Na de signalering en registratie van verzuim van een leerling en er sprake is van (een vermoeden van) ongeoorloofd schoolverzuim, onderneemt de school actie door onmiddellijk contact te leggen met de ouders/wettelijk vertegenwoordigers om duidelijkheid te scheppen over de oorzaak van verzuim.
- Bij zorg van de leerkracht over afwezigheid van een leerling wordt de kwaliteitscoordinator ingeschakeld.

4.4 Analyseren en melden

Wanneer het verzuim zich voor blijft doen, of zorgwekkend is, is het van belang dat de school het verzuim meldt bij DUO en zorg voor draagt dat er contact is gelegd met leerling en of ouders/wettelijk vertegenwoordigers.

Soort ongeoorloofd verzuim	Melden	Hoe
Absoluut verzuim	Als een leerplichtige jongere niet (meer) staat ingeschreven bij een school	In- of uitschrijving binnen vijf werkdagen middels standaardformulier ‘in- en uitschrijvingen’ verstuurd aan de administratie van Bureau Leerplicht
Relatief verzuim	- Bij verzuim van minder dan 16 uur in vier weken (wanneer gemaakte afspraken geen effect hebben) geen wettelijke verplichting; - Bij verzuim van meer dan 16 uur in vier aaneengesloten weken (wettelijke verplichting);	Melden bij DUO

Soort ongeoorloofd verzuim	Melden	Hoe
	- Bij 9 keer te laat komen op school of in de les (zie onderstaande tabel).	
Luxe verzuim	Als leerplichtige jongere zonder toestemming van school wegblijft vanwege extra vakantie of familiebezoek.	Melden bij DUO
Signaal verzuim	Verzuim gerelateerd aan (vermoedelijk) achterliggende problematiek. Frequent verzuim onder het mom van ziekte. Daaronder wordt verstaan: 1. meer dan vier ziektevermeldingen in 12 weken. 2. Zorgwekkend ziekteverzuim: 50 uur ziekteverzuim. 3. Bijzondere gevallen: regelmatig verzuim geconstateerd bij jongeren die altijd bepaalde dagen of dagdelen afwezig zijn, of bij hoog totaal verzuim.	Melden bij DUO en jeugdarts inschakelen

Te laat komen geldt eveneens als een vorm van verzuim. De aanpak hiervan is als volgt:		
Frequentie	**School**	**Leerplicht**
3 keer te laat	Gesprek met ouders	
6 keer te laat	Melding naar ouders met daarin waarschuwing dat bij het voortduren te laat komen, melding bij DUO volgt. Vastleggen in Parnassys bij oudercontact.	
9 keer te laat	Melden bij DUO. Bericht naar ouders dat ‘te laat komen’ bij DUO is gemeld. Vatsleggen in Parnassys bij oudercontact.	
12 keer te laat	Melden bij DUO	Schriftelijk contact met ouders
Meer dan 12 keer te laat	Melden bij DUO	Gesprek met ouders, proces verbaal

actie school:

- School formuleert samen met de leerling een hulpvraag om de situatie te verbeteren. Er wordt op deze manier door school ondersteuning ingezet om het probleem tastbaar te maken. School maakt van het gesprek een verzuimverslag en start een verzuimdossier op.
- School neemt snel mogelijk contact op met ouders/verzorgers. Zij zijn een essentiële partner in dit proces. Informeer bij hen naar de gezondheid en het welbevinden van de leerling en gebruik dit moment tevens om de zorgen die school heeft te uiten. School maakt een verslag van het gesprek voor in het verzuimdossier. School beoordeelt of schoolmaatschappelijk werk ingeschakeld kan worden. Een schoolmaatschappelijk werker kan goed onafhankelijk een kindgesprek voeren en mogelijk ook op huisbezoek gaan.
- School meldt frequent, zorgelijk of ongrijpbaar (ziekte)verzuim altijd in het ZAT; het orgaan waarbinnen structureel contact tussen school, (kwaliteitscoördinator), schoolmaatschappelijk werk en jeugdverpleegkundige plaatsvindt. Bij voorkeur vindt het gesprek plaats met ouders en

leerling. Indien op dat moment al meerdere partijen betrokken zijn, bv leerplicht, jeugdteam, jeugdarts, beslis dan als school op basis van het doel van het overleg, of deze partijen uitgenodigd moeten worden. Soms kan het helpend zijn dat ouders afzonderlijk een gesprek met schoolmaatschappelijk werk of de jeugdverpleegkundige hebben, dat geldt ook voor de leerling.

- School start bij een dreigende thuiszitter direct een OPP op in combinatie met het verzuimdossier (verwijs in het OPP naar het verzuimdossier en naar de verslaglegging).
  Tip: neem het verzuimdossier op als onderdeel van het OPP. Tracht het OPP te gebruiken om inzicht te houden op het proces en niet als bureaucratische verplichting. Het probleem van kinderen die voor een langere tijd thuis zitten is vaak erg complex, goed overzicht houden is dan van groot belang. Daarnaast is voor eventuele betrokkenheid van het Samenwerkingsverband het hebben van up-to-date OPP een wettelijke vereiste.
- Blijft de leerling langere tijd ziek, dan is actieve monitoring door school gewenst. Onderhoud veelvuldig contact met leerling en ouders/verzorgers. Dit betekent dat school in gesprek gaat met leerling en ouders/verzorgers over wat er mogelijk is op gebied van onderwijs.
- Dreigt de leerling niet aan de wettelijke 880 uur onderwijstijd te komen, dan wordt er in overleg met het bestuur via het ISD een aanvraag afwijking onderwijstijd gedaan.

Bijlage: Keuzehulp verzuimsoorten

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
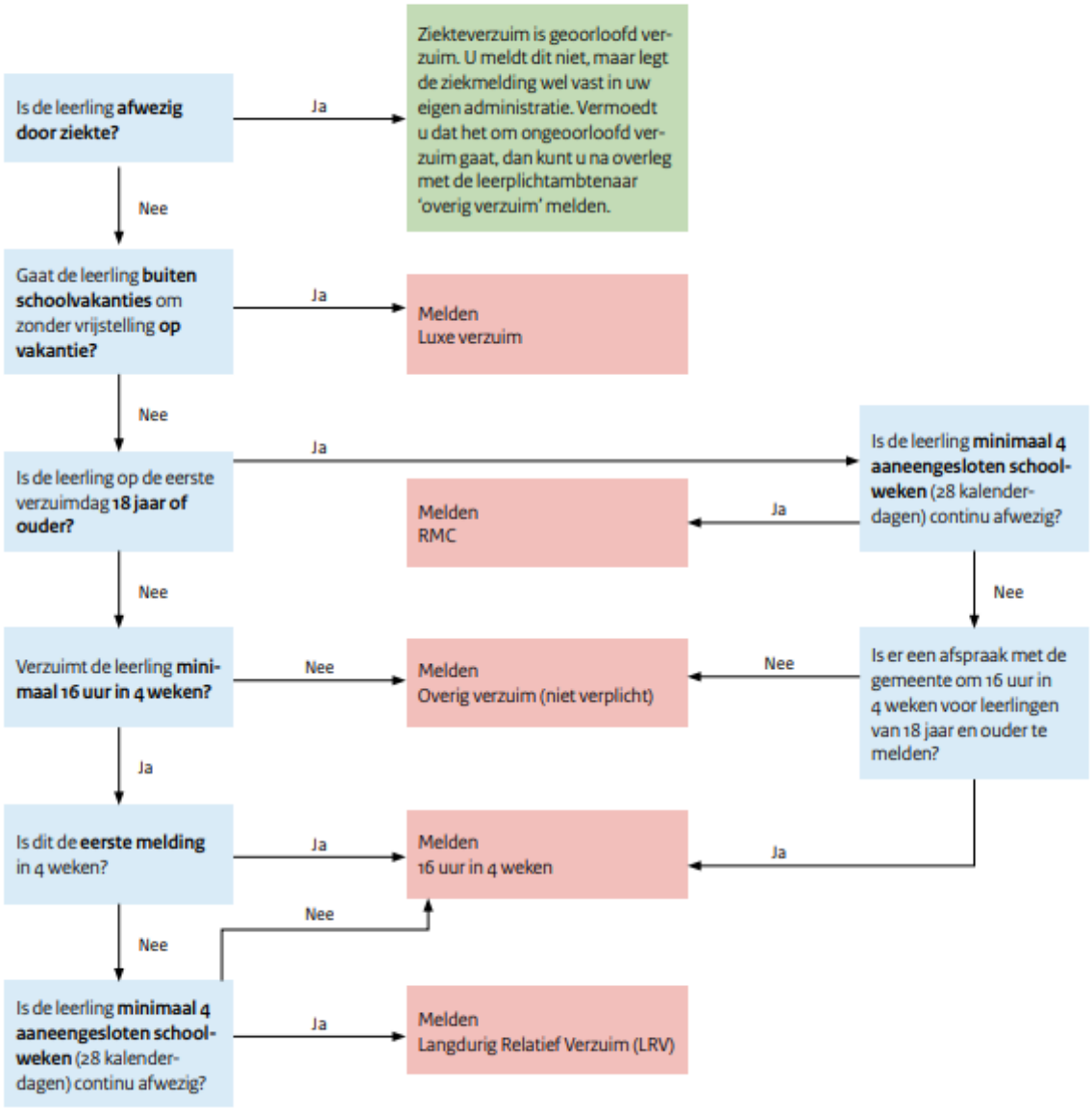
Keuzehulp verzuimsoorten
Een leerling zonder startkwalificatie verzuimt